

Monitoring Het Merkske

Een gelukstreffer! Ton Marisael monitoort voor het NEM Meetprogramma Amfibieën onder andere Het Merkske, Noord-Brabant. Tijdens zijn telronde in augustus jl. zag hij een juveniele knoflookpad het water verlaten. Een bijzondere ervaring, aangezien de soort voornamelijk nachtactief is en erg moeilijk is waar te nemen.

Spiering of snoekbaars: DNA verheldert

Een van de nieuwste methodes om vissen te tellen in Leiden is dumpsterdiving. Hierbij worden de opgevisste drijfvuileilanden bij de energiecentrale uitgeplozen op bijvangsten. Dit leverde voor het Leidse visonderzoek onder andere spieringen en Kaukasische dwerggrondels op. Alsmede vragen aan Burgemeester en wethouders over deze vismigratiebarrière, midden in de stad.

Vanaf december 2021 tot en met juli 2022 zijn stinkende massa's waterplanten, mondkapjes en andere prut minutieus uitgeplozen door projectleider Vissenmonitoring Aaf Verkade en assistent Lilith Crowley. Dat leverde eind december 2021 de eerste Leidse spieringen op sinds 1982, zo kon Naturalis bevestigen. In mei werd door sportvisser Gerard Kokkedee de ene na de andere berg jonge, slanke, lichte visjes met rode kieuwen (veroorzaakt door verstikking) aangetroffen in de container en trommelfilter. Hij trok aan de bel bij Aaf en stuurde foto's mee. Vanwege haar eerdere waarnemingen in het voorjaar dacht ze dat het hier wederom om de trekspiering ging, maar de twijfel sloeg toe. De twaalfde telmethode voor stadsviskunde deed zijn intrede: DNA-onderzoek!

Geïntregerd door de enorme massa's aan kleine, lange visjes en na foto-onderzoek van opgroeiende spiering en snoekbaars, wilde journalist Annet van Aarsen graag het zekere voor het onzekere nemen. Ze stuurde enkele vissen op naar instituut GiMaRIS. Uit DNA-analyse bleek het om een complete jaargang jonge snoekbaarsjes te gaan. Gerard had al die tijd al een onderbuikgevoel en was onthutst. Hij haalde 600 handtekeningen op bij sportviszaken om deze vissensval aan de kaak te stellen. In 2021 en 2022 kwamen namelijk ook nog eens ruim 40 alen, enkele zeeprikken (zie pagina 22), zeker duizend driedoornige stekelbaarsjes en honderden andere jonge vissen in deze doodlopende gracht voortijdig aan hun einde. Naar aanleiding van de berichtgeving over de bijvangsten zijn er schriftelijke vragen gesteld door de Partij voor de

Spieringen begin 2022. (Foto: Aaf Verkade)

Dieren. Burgemeester en wethouders antwoordden dat verder onderzoek nodig is om te weten te komen of deze trend al langer of recentelijk aan de gang is. Zie verder:

<https://onderwaterinleiden.nl/over-owl/in-de-media>.

We denken zelf dat een bubbelscherm bij de laatste T-splitsing het beste werkt om de dieren de juiste kant op te sturen. Waterminnende instanties én Sportvisserij Nederland hebben al veel ervaring om onoverbrugbare barrières op te heffen of de vissen anderszins te faciliteren tijdens hun trektocht(en).

Aaf Verkade, Gerard Kokkedee & Annet van Aarsen

Snoekbaarsjes in de trommelfilter in mei 2022. (Foto: Aaf Verkade)